

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudcem JUDr. Jiřím Křivancem v právní věci

žalobců:

- a) [REDACTED], narozen dne [REDACTED],
- b) [REDACTED], narozen [REDACTED],
- c) [REDACTED], narozena [REDACTED],
všichni bytem [REDACTED],
všichni právně zastoupeni Mgr. et Mgr. Igorem Nitrianským,
advokátem, se sídlem Kostelní náměstí 16, Prachatice,

proti
žalované:

Armeec Insurance Company JSC.,
se sídlem Fr. J. Currie Str. 20, 1000, Sofia, Bulharsko,
právně zastoupena Mgr. Robertem Tschöplem, advokátem,
se sídlem Pod Křížkem 428/4, Praha 4,

o zaplacení částky 2 600 000 Kč s příslušenstvím,

takto:

- I. V části, v níž se žalobce ad a) [REDACTED] domáhala zaplacení částky 75 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně od 11. 11. 2020, **se řízení zastavuje.**
- II. V části, v níž se žalobce ad b) [REDACTED] domáhal zaplacení částky 60 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně od 11. 11. 2020, **se řízení zastavuje.**
- III. V části, v níž se žalobkyně ad c) domáhala zaplacení částky 60 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně od 11. 11. 2020, **se řízení zastavuje.**
- IV. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci ad a) [REDACTED] částku 300 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně z částky 75 000 Kč jdoucím od 16. 9. 2020 do 10. 11. 2020, s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně z částky 300 000 Kč jdoucím od 16. 9. 2020 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku.

- V. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci ad b) ██████████ částku 240 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně z částky 60 000 Kč jdoucím od 16. 9. 2020 do 10. 11. 2020, s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně z částky 240 000 Kč jdoucím od 16. 9. 2020 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku.
- VI. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni ad c) ██████████ částku 240 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % z částky 60 000 Kč jdoucím od 16. 9. 2020 do 10. 11. 2020, s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně z částky 240 000 Kč jdoucím od 16. 9. 2020 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku.
- VII. V části, v níž se žalobce ad a) ██████████ domáhal zaplacení částky 625 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně jdoucím od 16. 9. 2020 do zaplacení, **se žaloba zamítá.**
- VIII. V části, v níž se žalobce ad b) ██████████ domáhal zaplacení částky 500 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně jdoucím od 16. 9. 2020 do zaplacení, **se žaloba zamítá.**
- IX. V části, v níž se žalobkyně ad c) ██████████ domáhala zaplacení částky 500 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně jdoucím od 16. 9. 2020 do zaplacení, **se žaloba zamítá.**
- X. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobcům na náhradu nákladů řízení částku 240 176,53 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobců.
- XI. Žalovaná **je povinna** zaplatit na soudní poplatek České republiky částku 39 000 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku do pokladny Okresního soudu v Českých Budějovicích.

Odůvodnění:

1. Žalobci se žalobou podanou k soudu domáhali proti žalované zaplacení souhrnu částky 2 600 000 Kč s příslušenstvím. K odůvodnění uplatněného nároku žalobci uvedli následující skutková tvrzení. Dne 21. 9. 2017 v době kolem 15:07 hodin došlo na ulici Husova v Českých Budějovicích k dopravní nehodě, kdy ██████████, státní příslušník Bulharské republiky, jako řidička osobního automobilu tovární značky Renault Clio, RZ ██████████, nedala přednost paní ██████████, manželce žalobce ad a) a matce žalobců ad b) a c), která přecházela po vyznačeném přechodu pro chodce, kdy v důsledku střetu s přední částí vozidla utrpěla paní ██████████ závažná poranění, která paní ██████████ způsobila závažná omezení v jejím životě. Viníkem nehody byla řidička ██████████ a vozidlo, které řídila, bylo ke dni nehody pojištěno u žalované. Žalobci uplatněný nárok představuje nemajetkovou újmu za zásah do jejich rodinného života a za zásah do jejich soukromí. Předmětná dopravní nehoda zásadním způsobem změnila život nejen paní ██████████, ale též jejího manžela a dětí. Rodina ██████████ byla do doby vzniku dopravní nehody zdravá, sportovně aktivní a energická rodina. Všichni členové rodiny aktivně celoročně sportovali, zejména jezdili na kole, in-line bruslích, lyžovali, provozovali pěší turistiku, veškeré míčové a letní hry. Dále rádi kempovali, splouvali řeku a stanovali. V důsledku zranění paní ██████████ veškeré výše uvedené aktivity skončily. Úraz paní ██████████ prakticky rozdělil společné rodinné fungování jí, jejích dětí a jejího manžela. Paní ██████████ nemůže v důsledku utrpěných zranění provozovat žádné zimní sporty a taktéž v letním období je paní ██████████ ve sportovních aktivitách značně limitovaná, kdy se nemůže aktivně zapojit do žádné sportovní aktivity. V důsledku uvedeného byla celá rodina nucena změnit plánování svých aktivit a limitovat své aktivity a vše přizpůsobovat zejména zdravotním potížím paní ██████████. Tím prakticky pro celou rodinu skončily veškeré aktivní dovolené. Po dobu prvních šest měsíců po nehodě byl žalobce ad a) prakticky sám a toto období pro něho nebylo náročné jen z hlediska fyzického napětí, kdy musel skloubit svou práci a veškerou péči o své nezletilé děti, ale také z hlediska psychického, kdy měl neustálý strach o zdraví své manželky a starost o zajištění všech záležitostí fungování rodiny a podpory manželky. V důsledku z výše uvedené události přišel žalobce ad b) o svůj volný čas, když pomáhal s hlídáním a vyzvedáváním jeho mladší sestry

Shodu s prvopisem potvrzuje Bohuslava Tetourová.

██████████ ze školky, kroužků apod. Taktéž pro žalobkyni ad c) měla daná událost velmi negativní dopad. Žalobkyně ad c) se od té doby bojí být sama, prakticky několik měsíců byla bez své matky. V důsledku toho se na svou matku velmi upnula a nechce se od ní vzdát a vyžaduje přítomnost dalšího člena rodiny, otce nebo bratra. Událost citelně poznamenala též partnerský vztah a život žalobce ad a) a paní ██████████. Dlouhé odloučení, psychická nepohoda a dlouhodobě přetrvávající fyzické omezení paní ██████████ poznamenaly do té doby jejich harmonický vztah. V důsledku výše uvedené nehody bylo zásadním způsobem zasaženo do soukromí žalobců tím, že bylo zasaženo do rodinného života. Žalobci přišli o možnost podílet se plnohodnotně na rodinných aktivitách své rodiny a ztratili paní ██████████ v roli plnohodnotného a neomezeného člena rodiny. Pozbyli tak možnost podílet se o rodinné štěstí. Dne 30. 7. 2020 uplatnili žalobci svůj nárok po žalované, která nikterak nereagovala.

2. Žalovaná navrhovala, aby byla žaloba zamítnuta. Učinila nesporným, že dne 21. 9. 2017 došlo k dopravní nehodě, kdy na ulici Husova v Českých Budějovicích došlo ke střetu osobního automobilu tovární značky Renault Clio, RZ ██████████, pojištěného u žalované, a paní ██████████, přičemž došlo k jejímu zranění. Žalovaná namítala, že v žalobě není zdůvodněno, proč požadují své nároky právě v takové výši, jak je uplatněno v žalobě. Dále žalovaná poukazovala na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 894/2018, který za základní částku náhrady, modifikovatelnou s užitím zákonných a judikaturou dovozených hledisek, považoval v případě nejblíže osob (manžel, rodiče, děti) dvacetinásobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející smrti poškozeného. K nehodě došlo v roce 2017, průměrná mzda v předcházejícím roce činila 27 764 Kč. Základní částku při odškodnění duševních útrap způsobených úmrtím v roce 2017 představuje částka 555 280 Kč. Žalovaná dne 10. 11. 2020 vyplatila žalobcům jako náhradu nemajetkové újmy – psychická újmy rodinných příslušníků – částku ve výši 195 000 Kč, z čehož manželovi částku 75 000 Kč a každému z dětí 60 000 Kč. Žalobci ad a) tedy žalovaná uhradila 14 % základní částky a částku ve výši 11 % oběma dětem poškozené. Vzhledem k intenzitě zásahu do rodinného života, který vzhledem k situaci, kdy rodina nadále společně funguje, pouze musela upravit aktivity během volného času, je žalovanou poskytnuta náhrada zcela dostačující.
3. Vzhledem k tomu, že žalovaná uhradila dne 10. 11. 2020 žalobci ad a) částku 75 000 Kč a každému z dětí částku 60 000 Kč a žalobci vzali v tomto rozsahu žalobu zpět, soud současně s rozhodnutím ve věci samé postupem podle § 96 o.s.ř. v této části řízení zastavil.
4. Soud ve věci provedl dokazování listinami, výslechem svědkyně ██████████, výpovědí žalobce ██████████, znaleckými posudky k stanovení bolestného a ztížení společenského uplatnění, ze kterých zjistil níže uvedené skutečnosti.
5. Ze spisu Okresního soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 8 T 88/2019, konkrétně pak z protokolu o výslechu svědka mimo hlavní líčení ze dne 20. 1. 2021 a z usnesení Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 25. 1. 2021, č.j. 8 T 88/2019 – 320, soud zjistil, že paní ██████████ dne 21. 9. 2017 v době kolem 15:07 hodin na ulici Husova v Českých Budějovicích nedala přednost paní ██████████ přecházející po vyznačeném přechodu pro chodce, v důsledku čehož došlo ke střetu přední části vozidla s paní ██████████, která utrpěla závažná poranění, konkrétně kompresní zlomeniny těla dvanáctého hrudního obratle, mnohočetné zlomeniny prvního, druhého a čtvrtého bederního obratle, roztržštěnou zlomeninu bederního obratle, zhmoždění levého nártu a lehký otřes mozku.
6. Z tabulky s nadpisem počet zaměstnanců a průměrné hrubé měsíční mzdy (č. l. 51 spisu) soud zjistil, že v roce 2016 činila výše průměrné mzdy částku 27 764 Kč.
7. Ze sdělení společnosti AVUS ze dne 10. 11. 2020 (č. l. 52 spisu) soud zjistil, že na psychickou újmu rodinných příslušníků (poškozené ██████████) byla vyplacena manželovi částka 75 000 Kč a každému z dětí 60 000 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje Bohuslava Tetourová.

8. Ze znaleckého posudku v oboru zdravotnictví, odvětví odškodňování nemateriálních újem na zdraví ze dne 5. 2. 2018 (č. l. 70 spisu) soud zjistil, že soudní znalec vyčíslil bolestné v souvislosti s utrpeným zraněním ze dne 21. 9. 2017 na částku 201 951 Kč.
9. Ze znaleckého posudku v oboru zdravotnictví, odvětví odškodňování nemateriálních újem na zdraví ze dne 19. 1. 2021 (č.l. 74 spisu) soud zjistil, že znalec ocenil bolestné paní [REDAKCE] v souvislosti s operací ze dne 5. 4. 2019 na částku 60 582 Kč. Ztížení společenského uplatnění pak znalec ocenil na částku 1 033 934 Kč.
10. Ze správy Pedagogicko-psychologické poradny ze dne 18. 11. 2020 (č. l. 83 spisu) soud zjistil, že u [REDAKCE] byl realizován odklad školní docházky pro nezralost v určitých oblastech, který mohl být v oblasti emočně sociální důsledkem dlouhodobé nepřítomnosti maminky po vážné autonehodě.
11. Z posudku o invaliditě ze dne 23. 10. 2018 (č.l. 85 spisu) soud zjistil, že u paní [REDAKCE] byl shledán dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a paní [REDAKCE] byla uznána invalidní s tím, že se jedná o invaliditu 3. stupně.
12. Z posudku o invaliditě ze dne 17. 4. 2020 (č.l. 86 spisu) soud zjistil, že paní [REDAKCE] byla změněna invalidita z 3. stupně na invaliditu 2. stupně s tím, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 50 % v souvislosti s úrazem ze dne 21. 9. 2017. Z rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 25. 5. 2020 (č.l. 87 spisu) pak vyplývá, že výše invalidního důchodu pro invaliditu 2. stupně činí 8 916 Kč.
13. Z výpovědi svědkyně [REDAKCE] soud zjistil, že ode dne, kdy utrpěla úraz, až do návratu z rehabilitačního ústavu Kladruby, kam nastoupila po operaci na podzim roku 2019, trávila čas střídavě ve zdravotnických zařízeních, případně doma, kdy však v tomto období prakticky veškeré fungování, činnosti a práce v rodině zastával žalobce ad a). Po návratu z rehabilitačního oddělení se musel o svědkyni žalobce ad a) měsíc nepřetržitě starat, musel si brát volno ze zaměstnání, a případný volný čas musel dělit mezi svědkyni a děti. Od prosince roku 2017 do března následujícího roku byla svědkyně v Rehabilitačním ústavu Kladruby. Po návratu z Rehabilitačního ústavu Kladruby musela svědkyně docházet 3x v týdnu na rehabilitace, kam ji doprovázel většinou žalobce ad a). V dubnu roku 2019 absolvovala svědkyně operaci zad, svědkyně musela ležet a tudíž jí musel zastoupit žalobce ad a). Když se svědkyně vrátila poprvé z nemocnice na konci roku 2017 domů, nebyla schopna zajistit žádnou péči o domácnost. Veškeré činnosti doma zastával žalobce ad a), musel svědkyni pomáhat i s tím, aby si došla na toaletu, při mytí, musel jí pomoci se obléknout, píchat jí injekce. Když se svědkyně vrátila z prvního pobytu v Rehabilitačním ústavu Kladruby, byla schopna částečně sebeobsluhy, děti nadále musel obstarávat žalobce ad a). Žalobce ad a) doprovázel svědkyni na rehabilitace. Jakýkoliv sport, kultura, návštěvy nebyly možné, neboť svědkyně nevydržela dlouhé sezení v autě. Dcera paní [REDAKCE] začala v tomto období trpět určitými psychickými problémy, nebyla schopna trávit čas sama, zhoršilo jí spaní. Žalobce ad a) musel zastat funkci otce i matky a vynahradit dětem veškeré aktivity, které měly předtím spojené se svědkyní. Po druhém návratu svědkyně z Rehabilitačního ústavu Kladruby nadále zůstávala péče okolo dětí, vyzvedávání a vodění do školy, na žalobci ad a). Svědkyně byla schopna zajistit rychlou večeři a základní úklid, vše ostatní zajišťoval žalobce ad a). Po operaci zad v roce 2019 se svědkyně vrátila z nemocnice v podstatě jako ležící osoba. Po návratu z posledního pobytu v Rehabilitačním ústavu v Kladrubech, může svědkyně praktikovat zdravotní plavání, dále je svědkyně schopna krátké projížďky na kole, avšak veškeré ostatní sportovní aktivity svědkyně dělat nemůže. Svědkyně má sešroubovanou bederní a hrudní páteř, vadí jí otřesy, nesmí prochladnout, což prakticky vylučuje pobyt svědkyně na horách. Při pobytu na horách by svědkyně musela trávit den v nějaké kavárně či restauraci, kde je teplo. Svědkyně zkoušela s manželem navštívit kino, jedná se však o delší dobu sezení na jednom místě v jedné poloze, což pro svědkyni není komfortní. Svědkyně dále musela v důsledku úrazu ukončit svůj trvalý pracovní poměr ve Vazební věznici České Shodu s prvopisem potvrzuje Bohuslava Tetourová.

Budějovice, kam se mohla vrátit zpátky až v roce 2021, přičemž jí byla práce přizpůsobena jejímu zdravotnímu stavu. Sportovní aktivity jsou prakticky bez účasti svědkyně, na lyže jezdí pouze žalobce ad a) s dětmi. Většinou nejezdí na celodenní lyžování, pouze na půlden. Děti rády jezdí na kolečkových bruslích, toto s nimi absolvuje jen žalobce ad a), svědkyně může jít pouze za nimi procházkou. Intimní život svědkyně a žalobce ad a) po úrazu prakticky téměř na rok skončil. Ani dnes to není komfortního, je to spousta kompromisů a ústupků. Žalobce ad a) velmi těžce nesl to, že nemůže být oporou svědkyni, dále rovněž tu situaci, kdy byl doma na všechno sám a svědkyně byla na druhém konci republiky. Žalobce ad a) musel vyhledat pomoc odborníka, aby s ním konzultoval, jak lépe zvládat nastalou situaci. Rodina paní [REDAKCE] celoročně sportovala, jejich dovolené byly vždycky aktivní, jezdili na kola, zimní dovolenou trávili na lyžích; tyto dovolené pro ně skončily. Měli také plán někdy v budoucnu, že spolu všichni poběží nějaký závod. Kvůli svědkyni rodina své sportovní aktivity velice omezila, neboť ani svědkyně ani děti nenesou dobře to, že svědkyně je doma a manžel by měl být s dětmi někde pryč. Tudíž přizpůsobili aktivity tak, že chodí pěšky, nebo třeba jezdou do bazénu, kde mohou být společně.

14. Z výpovědi žalobce ad a) soud zjistil, že v době, kdy se stal ten úraz, byl žalobce v nejistotě, neboť si s manželkou vždycky volali, jestli se někde někdo zdrží a nyní se jí žalobce nemohl dovolat. Až následně se mu ozvali z nemocnice, že se stala nehoda a žalobce najednou zjistil, že je doma na všechno sám. Musel řešit, kdo, kdy a jak mu pohlídá děti, kam jim sbalit věci, co má vyprat, naučit se s nimi do školy a tato situace trvala po dobu prvních šesti měsíců. Žalobce ad a) potřeboval pomoc svých kamarádů a své rodiny, když musel do práce, neboť pracuje na směny v hotelnictví, takže nebyl třeba i celý den doma a musel mít o děti postaráno. Žalobce ad b) ve svých 11 letech se musel postarat o svou mladší sestru, nemohl chodit ven za kamarády, musel vyzvedávat svou sestru ze školky nebo ji odvést na kroužek, čímž on přicházel o svůj volný čas. Když se paní [REDAKCE] vrátila z Kladruhu, nemusel už žalobce úplně běhat okolo dětí, byla to pro něj určitá pomoc, takže stačilo, aby došel nakoupit, něco uvařit, protože paní [REDAKCE] u vaření stát nemohla. Mohla mu třeba dát prádlo do pračky, žalobce jej potom ven pověsil. V době před úrazem mohli všichni sednout na kolo a mohli jet jakoukoliv vzdálenost v rámci možností dětí, mohli si jít zaběhat, mohli splouvat vodu, mohli spát ve stanu, což dnes není možné, neboť manželka žalobce musí mít postel. Když si vybírají destinaci, kam pojedou na dovolenou, musí vyhledávat, jaké jsou tam podmínky, kde budou spát, neboť z dovolené na Moravě se paní [REDAKCE] vrátila s bolestmi zad a musela chodit na injekce. Podobně musí rodina řešit, pokud si jde někam sednout, jaké jsou tam židle, aby paní [REDAKCE] byla schopna na nich delší dobu sedět. Žalobce odhaduje, že jako čtyřčlenná rodina jsou někde na nějakých 30 % v poměru k aktivitám před úrazem. Ze strany žalobce ad b) pak je nepoměr vnímán na 50 %. K intimnímu soužití pak žalobce uvedl, že to se na dobu minimálně jednoho roku vytratilo úplně, nyní žalobce s manželkou musí najít nějaký kompromis, aby to intimní soužití bylo naplněno. Žalobce ad a) pracuje v hotelnictví, pracuje na směny, tudíž pokud jde o dobu před úrazem, byla paní [REDAKCE] schopna se postarat o děti a domácnost po všech stránkách; dnes musí žalobce ad a) počítat s tím, že opustí rodinu na tři dny, tudíž už např. ve čtvrtek se snaží uvařit, aby paní [REDAKCE] pomohl, nebo třeba řeší, jestli vyperou prádlo už ve čtvrtek, aby toho svědkyně neměla tolik.

15. Ze zjištěných skutečností učinil soud tento závěr o skutkovém stavu. Paní [REDAKCE], manželka žalobce ad a), matka žalobců ad b) a c), utrpěla dne 21. 9. 2017 v důsledku dopravní nehody způsobené paní [REDAKCE], státním příslušníkem Bulharské republiky, závažná zranění, která významným způsobem ovlivnila život žalobců nejen po dobu léčení paní [REDAKCE], ale i poté, co jí léčení bylo ukončeno, a ovlivňuje život rodiny dodnes. Po dobu, po kterou byla paní [REDAKCE] v nemocnici, případně v Rehabilitačním ústavu Kladruhy, byla veškerá péče o domácnost a o děti na žalobci ad a). Ten kromě toho musel v době, kdy byla paní [REDAKCE] doma, pečovat rovněž o ni a pomáhat jí i se základními úkony osobní potřeby. Nejméně po dobu jednoho roku zcela ustal intimní život žalobce ad a) a paní [REDAKCE]. Podstatným způsobem došlo k omezení společných volnočasových aktivit rodiny, kdy s výjimkou

Shodu s prvopisem potvrzuje Bohuslava Tetourová.

krátkých procházek a krátkých projížděk na kole, nemůže paní ██████ provozovat (s výjimkou ještě zdravotního plavání) žádné sportovní aktivity a veškeré myslitelné aktivity může s dětmi provozovat pouze žalobce ad a). Žalobci tyto sportovní aktivity rovněž provozují ve velmi omezené míře, neboť nechtějí nechávat paní ██████ samotnou doma.

16. Vzhledem k tomu, že žalovaná je zahraniční právnickou osobou, zabýval se soud úvodem otázkou mezinárodní příslušnosti a rozhodného práva. Soud ve světle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007, o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (dále také jen Nařízení) a dospěl závěru, že věc má být řešena pořadem práva platného v České republice. Podle čl. 17 preambule Nařízení určení rozhodného práva by se mělo řídit místem, kde škoda vznikla, bez ohledu na zemi nebo země, ve kterých by se mohly projevit nepřímé následky (zásada *lex loci damni*). Podle Kapitoly II, Civilní delikty, článek 4, bod 1. citovaného Nařízení, nestanoví-li toto nařízení jinak, je rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z civilních deliktů, právo země, kde škoda vznikla, bez ohledu na to, ve které zemi došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody, a bez ohledu na to, ve které zemi nebo kterých zemích se projeví nepřímé následky této skutečnosti. Podle Kapitoly V, Společná pravidla, článek 15 písm. c) citovaného Nařízení se rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy podle tohoto nařízení řídí zejména určení vzniku škody, její povahy a posouzení nebo nárokovaného odškodnění. Podle názoru soudu se škodou, podle které se určí rozhodné právo, rozumí prvotní přímá škoda, která vznikla paní ██████, kterou je poškození zdraví. K poškození zdraví paní ██████ došlo při dopravní nehodě na území České republiky, jejíž právo tak je rozhodné pro posouzení důvodnosti uplatněných nároků. Příslušnost podepsaného soudu (soudů České republiky) pak vyplývá z článku č. 7 odst. 2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012.
17. Podle Čl. 3 Ústavy součástí ústavního pořádku České republiky je Listina základních práv a svobod. Podle Čl. 4 Ústavy jsou základní práva a svobody pod ochranou soudní moci.
18. Podle Čl. 10 odst. 2 usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod (dále jen Listiny), má každý právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.
19. Podle § 81 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen o.z.) je chráněna osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Podle odstavce 2 citovaného ustanovení ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.
20. Podle § 82 odst. 1 o.z. člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.
21. Podle § 2956 odst. 1 o.z. vznikne-li škůdci povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozeném právu chráněném ustanoveními části první tohoto zákona, nahradí škodu i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní utrapy.
22. Podle § 2959 při usmrcení nebo zvláště závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce duševní utrapy manželů, rodičů, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou plně vyvažující jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.
23. Podle § 2758 o.z. pojistnou smlouvou se pojistitel zavazuje vůči pojistníkovi poskytnout mu nebo třetí osobě pojistné plnění, nastane-li nahodilá událost krytá pojištěním (pojistná událost) a pojistník se zavazuje zaplatit pojistiteli pojistné.
24. Podle § 2927 odst. 1 o.z. kdo provozuje dopravu, nahradí škodu vyvolanou zvláštní povahou tohoto provozu. Podle odst. 2 cit. ustanovení povinnosti nahradit škodu se nemůže provozovatel zprostit, byla-li škoda způsobena okolnostmi, které mají původ v provozu.

Shodu s prvopisem potvrzuje Bohuslava Tetourová.

25. Podle § 2900 o.z. vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo vlastnictví jiného.
26. Základními předpoklady vzniku povinnosti nahradit jinému újmu (dříve odpovědnosti za škodu) jsou vznik újmy (škody), porušení právní povinnosti nebo vznik právní skutečnosti a existence příčinné souvislosti mezi porušením právní povinnosti nebo vznikem právní skutečnosti, za niž se odpovídá a újmou.
27. Jedním z nezbytných předpokladů povinnosti nahradit jinému újmu je existence příčinné souvislosti mezi právní skutečností, za niž se odpovídá, a újmou, a to bez ohledu na to, zda jde o odpovědnost založenou na principu zavinění nebo odpovědnost bez zřetele na zavinění. O vztah příčinné souvislosti se jedná, vznikla-li újma následkem protiprávního úkonu škůdce, popř. následkem škodné události, tedy, je-li doloženo, že nebyť protiprávního úkonu či škodné události, ke škodě by nedošlo. Při zjišťování příčinné souvislosti je třeba zkoumat, zda v komplexu skutečností přicházejících v úvahu jako příčiny škody existuje skutečnost, se kterou občanský zákoník odpovědnost v daném případě spojuje (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 3. 2008, sp. zn. 25 Cdo 1437/2006).
28. V řízení bylo nesporné, že paní █████ utrpěla dne 21.9. 2017 při dopravní nehodě v Českých Budějovicích, kterou způsobila řidička vozidla pojištěného u žalované, závažná poranění. V řízení bylo dále prokázáno, že tato poranění si u poškozené vyžádala velmi dlouhou dobu léčení s dlouhodobým pobytem v nemocnici a opakované pobyty v rehabilitačních zařízeních. Bylo rovněž prokázáno, že žalobci, tedy zbývající členové rodiny, byli dlouhou dobu odloučeni od poškozené a nemohli s ní sdílet rodinné soužití, měli obavu o její život a zdraví, a byli nuceni zcela přeorganizovat běžný denní režim i trávení volného času. Běžný režim rodiny i trávení volného času je v důsledku trvajících zdravotních potíží paní █████ a s tím spojených omezení negativně ovlivněno i nyní a bude ovlivněno i v budoucnu.
29. K poškození zdraví paní █████ došlo působením motorového vozidla, jehož řidička si nepočínala tak, aby nedošlo k újmě na zdraví jiného, tudíž se provozovatel vozidla povinnosti nahradit vzniklou újmu nemůže zprostit. Vzhledem k tomu, že škodící vozidlo bylo pojištěno u žalované, je žalovaná povinna za škůdce (pojistníka) vyplatit žalobcům pojistné plnění, k čemuž ostatně již částečně došlo.
30. V řízení tak byl podle názoru soudu prokázán základ nároku, jak je koncipován ust. § 2959 o.z..
31. Pro posouzení výše náhrady za duševní útrapy není stanoven exaktní výpočet. Ustanovení § 2959 o.z. je ustanovením s relativně neurčitou hypotézou, kdy soud s ohledem na okolnosti případu sám vymezí okolnosti významné pro určení náhrady. Určitým vodítkem může být žalovanou zmíněné rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR vydané pod sp. zn. 25 Cdo 897/2018, podle kterého za základní částku náhrady lze za duševní útrapy v případě smrti u nejbližších osob (manžel, děti, rodiče) považovat dvacetinásobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející smrti poškozeného. V případě úmrtí by výše základní náhrady činila 555 280 Kč, jak bylo správně uvedeno ve vyjádření žalované.
32. V projednávané věci naštěstí při předmětné dopravní nehodě nedošlo k fatálnímu následku, i tak ale okamžikem zranění paní █████ se její život a život jejích blízkých obrátil naruby. Téměř nic z toho, jak tato rodina fungovala před touto nehodou, nezůstalo nedotčeno. Pouze a jen na žalobci ad a) samotném zůstala po poměrně dlouhou dobu, kdy byla jeho manželka v nemocnici nebo v Rehabilitačním ústavu v Kladrubech nebo v době po prvním návratu z tohoto zařízení, a po reoperaci zad, kompletní péče o děti a domácnost. V tuto dobu dá se říci, že na nějaké volnočasové aktivity nebyl téměř žádný prostor. Kromě péče o domácnost a děti se žalobce ad a) musel postarat i o manželku, když se vrátila domů z rehabilitačního zařízení nebo po operaci. To vše při vědomí, že už nikdy nebude život rodiny takový, jaký byl dřív. Rodina před onou
- Shodu s prvopisem potvrzuje Bohuslava Tetourová.

nehodou provozovala celoročně „prakticky všechny možné“ sportovní aktivity. Jezdila na kolech, na ledních i in line bruslích, lyžovala, jezdila na vodu se spaním pod stanem, běhala i s nějakou účastí na amatérských běžeckých závodech. Paní ██████ zůstala po ukončení všeho léčení a rehabilitacích značně zdravotní omezení, v důsledku kterých z veškerých volnočasových aktivit, které rodina provozovala před osudnou nehodou, všeho všudy zbyly pouze krátké procházky a krátké vyjížďky na kole a plavání. Předpoklad přitom byl, a nepochybně se na to celá rodina těšila, že všechny uvedené aktivity budou spolu s tím, jak ██████ a ██████ porostou, nabývat na intenzitě. Už nikdy nebude moci žalobce ad a) s dětmi a paní ██████ vyrazit na týdenní lyžování, na dlouhý výlet na kole, na dovolenou pod stanem, na splouvání řeky. Nic z toho už nikdy pro celou rodinu společně možné nebude. Z toho je patrná, pokud se soud pokusí vcítit do pocitů žalobců, určitá beznaděj a bezmocnost na tím, že došlo k nenávratnému zásahu do rodinného štěstí, že už nikdy nebude možné realizovat plány na to, co by chtěla rodina zažít. To podle názoru soudu představuje trvalé duševní útrapy, které z logiky věci nemůže žádná peněžitá náhrada vyvážit. Je skutečností, že žalobce ad a) může všechny tyto aktivity s dětmi provozovat sám. To by ovšem znamenalo, že by musel nechávat manželku samotnou doma, což vzhledem ke vztahu, jaký mezi sebou žalobce ad a) a paní ██████ mají, není myslitelné. Podrobnějšího odůvodnění snad nepotřebuje ani určitá ztráta bezstarostnosti v intimním soužití žalobce ad a) a paní ██████, která utrpěla zranění ve svých 34 letech. I tyto úvahy je nutné pod duševní útrapy podřadit. Z celkových úvah není možné přehlédnout fakt, že paní ██████ utrpěla zranění s doživotně limitujícími následky ve všech oblastech života v období, kdy je člověk v plné síle a před sebou má určitá očekávání do dalších let.

33. Ke zranění paní ██████ došlo v době, kdy bylo ██████ 11 let. To je věk, kdy děti ještě hodně potřebují mít nablízku své rodiče; zároveň je to věk, kdy se postupně osamostatňují a potřebují rozvíjet vztahy se svými vrstevníky. K tomu slouží i vzájemné návštěvy a společné mimoškolní aktivity. Žalobce ad b) musel částečně převzít některé činnosti, které do té doby vykonávali jeho rodiče, když musel mj. vyzvedávat svou sestru ██████ ze školky a z kroužků, čímž přicházel o volný čas, který mohl věnovat právě kontaktům s kamarády. Z takovýchto aktivit vznikají často přátelství na celý život, která člověku zvyšují z psychického hlediska kvalitu života. Právě čas, který děti potřebují strávit se svými kamarády, již žalobci ad b) nikdo nenahradí. Dá se říci, že žalobce ad b) přišel svým způsobem o část dětství. Nenahraditelná i pro žalobce ad b) je zásadní změna fungování celé rodiny včetně již zmiňovaného trávení volného času. Je obecně známou skutečností, že děti přebírají do svého dospělého života vzorce chování a zvyky ze své rodiny. Je tak velmi pravděpodobné, že způsob zejména trávení volného času tím aktivním přístupem, který byl rodině ██████ vlastní do onoho osudného dne, by si žalobce ad b) přenesl do své budoucí rodiny, kterou v dospělosti založí. U žalobce ad b) lze předpokládat, že tím, jak bude starší, bude mu stále více docházet, co vše by mohli společně provozovat jako volnočasové aktivity, což mu nepochybně nepřinese příjemné pocity.
34. ██████ v době, kdy se život její rodiny obrátil v důsledku předmětné nehody „naruby“, bylo pouhých 5 let. V tomto útlém věku se dostala do situace, kdy po dlouhou dobu neměla u sebe svou matku a její nepřítomnost má své následky. Bylo zjištěno, že se na paní ██████ upnula, nechce se od ní vzdálit a v případě její nepřítomnosti vyžaduje přítomnost jiného člena rodiny. Děti v jejím věku a děti starší přitom musí být schopny vydržet delší dobu bez přítomnosti svých rodičů, aniž by to u nich vyvolalo stres. Je to důležité proto, aby z dítěte postupně vyrostl samostatný vyrovnaný jedinec. Pocity, které ██████ zažívala, když u sebe neměla svou matku, nebo když se tato vrátila z nemocnice, kdy nebyla schopna samostatné sebeobsluhy, nebo nyní, kdy ██████ potřebuje u sebe mít při nepřítomnosti své matky jiného člena rodiny, lze označit za psychické útrapy, které je nutné odčinit. A i u ██████ podle názoru soudu platí, že změna fungování rodiny se pravděpodobně projeví na jejím psychickém stavu v budoucnu.

Shodu s prvopisem potvrzuje Bohuslava Tetourová.

35. Soud nemůže souhlasit s názorem žalobců, že je přiléhavé použití Metodiky Nejvyššího soudu ve vztahu ke ztížení společenského uplatnění. Ztížení společenského uplatnění je nárok ve smyslu ust. § 2958 o.z. a představuje jiný typ nemajetkové újmy vyhrazený výlučně pro samotného poškozeného. Pouze v případě, že by se duševní útrapy u blízkých příbuzných poškozeného rozvinuly do psychického onemocnění, bylo by možné při domáhání se náhrady újmy využít zmíněné Metodiky, neboť by šlo o újmu na zdraví; v takovém případě by však žalobci byli sami v postavení poškozených a takový nárok by se řešil samostatně podle jiných pravidel. Takové skutečnosti v řízení tvrzeny nebyly a ani nevyšly najevo.
36. Nárok uplatněný žalobci tak bylo nutné posoudit výhradně optikou ustanovení § 2959 o.z.. Jak již bylo zmíněno výše, určitým vodítkem může pro soud být rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR vydané pod sp. zn. 25 Cdo 894/2018 uveřejněné pod R 85/2019 civ.. Nejde o totožné případy; spíše soud vnímá zde vyslovený závěr o výši základní částky náhrady při úmrtí nejbližšího příbuzného jako hranici, s níž porovnává částku, kterou považuje za přiměřenou zásadám slušnosti a okolnostem případu. Zdůrazňuje přitom na tomto místě, že jde o základní částku, kterou lze podle názoru soudu s přihlédnutím na konkrétní okolnosti případu snížit ale i přiměřeně zvýšit. Jak již bylo uvedeno výše, u paní [REDAKCE] nedošlo při předmětné dopravní nehodě k fatálnímu následku, nedošlo ani k tomu, že by byla upoutána na invalidní vozík (zatím) nebo na lůžko. Na druhou stranu od nehody dne 21.9. 2017 do konce roku 2019 byla paní [REDAKCE] v podstatě „jednou nohou“ v nějakém zdravotnickém zařízení, život rodiny se točil okolo zajištění základního chodu domácnosti, případně ještě k tomu okolo péče o paní [REDAKCE], s vyhlídkou, že nikdy už nebude nic jako dřív. Život rodiny at' už běžný nebo volnočasový se už navždy bude muset přizpůsobit svému nejzranitelnějšímu členovi. Když soud vezme do úvahy, že dnes je běžné, že je člověk, je-li tak nastavený, schopen být sportovně aktivní do pozdního věku, a když současně vezme do úvahy, jak aktivní rodina [REDAKCE] byla, lze se snadno dopočítat, že minimálně 30 let, možná i více, bude v nich rezonovat lítost nad tím, o jakou „porci“ rodinného štěstí žalobci přišli. Lze očekávat, že časem se tato lítost určitým způsobem zmírní, nikdy však nevymizí zcela. Výši náhrady nelze exaktně vyčíslit proto, že to prostě není možné. Jiná bude výše náhrady u blízkých osob, které jsou aktivní jako [REDAKCE] jiná bude u rodiny, která tak aktivní není, a jinak bude vypadat výše náhrady u starších manželů s již dospělými dětmi. Soud proto ke stanovení výše náhrady na odčinění duševních útrap žalobců určil výši náhrady podle § 136 o.s.ř..
37. U [REDAKCE] soud dospěl k závěru, že částky, které vyplatila žalovaná žalobcům na odčinění duševních útrap, jsou nepřiměřeně nízké, neboť dostatečně nezohledňují individuální okolnosti případu. Soud proto s ohledem na intenzitu zásahu do života rodiny, na omezení, která snášeli v době léčeni paní [REDAKCE], na trvalost zásahu a délku, po kterou budou [REDAKCE] vnímat omezení nejen v běžném životě ale i pociťovat nenaplněná očekávání, dospěl k závěru, že odpovídající částku pro žalobce ad a), manžela paní [REDAKCE], představuje náhrada v celkové výši 375.000,- Kč a u každého z dětí 300.000,- Kč. Po odečtení částek, které již žalovaná žalobcům vyplatila, tak zbývá k úhradě žalobci částka 300.000,- Kč a každému z dětí 240.000,- Kč. Ve zbývajících částech pak soud žalobu zamítl.
38. Náklady řízení soud posuzoval podle § 142 odst. 3 o.s.ř.. Žalobcům náleží plná náhrada nákladů řízení, neboť co do základu byly uplatněné nároky důvodné a výše přiznaných částek závisela na úvaze soudu; konkrétní výši nákladů soud vypočetl z částek, které žalobcům podle názoru soudu náleží. Žalobci ad a) soud přiznal částku 300 000 Kč (fakticky však považoval za důvodnou částku celkem ve výši 375 000 Kč) a žalobcům ad b) a c) soud přiznal po 240 000 Kč (fakticky považoval nárok důvodný co do částky 300 000 Kč), čemuž odpovídá odměna za jeden úkon právní služby ve vztahu k žalobci ad a) ve výši 9 820 Kč a ve vztahu k žalobcům ad b) a c) u každého z nich ve výši 9 500 Kč. Podle § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. advokátní tarif jde-li o společné úkony při zastupování dvou a více osob, náleží advokátovi za každou takto zastupovanou osobu mimosmluvní odměna snížená o 20 %. V dané věci to znamená, že sazba odměny za zastupování všech žalobců do částečného zpětvzetí žaloby za jeden úkon právní Shodu s prvopisem potvrzuje Bohuslava Tetourová.

služby činí 23 056 Kč a pro poslední úkon za účast při vyhlášení rozsudku činí 22 416 Kč, kde však náleží odměna ve výši 1/2 sazby (§ 11 odst. 2 písm. f) adv. tarifu). Právní zástupce žalobců ve věci vykonal osm a půl úkonu právní služby (1. převzetí a příprava zastoupení, 2. předžalobní výzva, 3. podání žaloby, 4. účast při jednání soudu dne 5. 10. 2021 v rozsahu dvou úkonů právní služby, 5. vyjádření ze dne 25. 10. 2021, 6. účast u jednání soudu dne 2. 11. 2021, 7. částečné zpětvzetí žaloby, 8. účast na vyhlášení rozsudku v rozsahu 1/2 úkonu právní služby), devět paušálních náhrad hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 3 adv. tarifu, náhradu za ztrátu času za osm půlhodin po 100 Kč podle § 14 odst. 3 adv. tarifu, 4x jízdné z Prachatic a zpět při vzdálenosti 90 km osobním automobilem tov. zn. Audi A5, RZ [REDAKCE], průměrná spotřeba 6,1 litru na 100 km, sazba základní náhrady 4,40 Kč / 1 km podle vyhl. č. 589/2020 Sb., cena nafty 27,20 Kč / 1 litr, dále pak navýšení odměny a paušálních náhrad o 21 % DPH. V součtu byla žalobcům přiznána náhrada nákladů řízení ve výši 240 176,53 Kč.

39. Výrok o povinnosti žalované zaplatit soudní poplatek vyplývá z § 2 odst. 3 ve spojení s § 11 odst. 2 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích ve znění pozdějších předpisů. V řízení byli žalobci od soudního poplatku osvobozeni, poplatková povinnost proto podle výsledku řízení přechází na žalovanou. Výsledku řízení pod bodem I. rozsudku odpovídá soudní poplatek ve výši 15 000 Kč, výrokům pod body II. a III. rozsudku soudní poplatek ve výši po 12 000 Kč. Celková výše soudního poplatku, kterou je žalovaná povinna zaplatit, činí 39 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení stejnopisu jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím soudu podepsaného.

Nebudou-li povinnosti tímto rozsudkem uložené řádně, včas a dobrovolně splněny, může se oprávněný domáhat výkonu rozhodnutí.

České Budějovice 9. listopadu 2021

JUDr. Jiří Křivanec, v.r.
samosoudce